

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
12 Iuliu st. v.
3 August st. n.

Este in flo-care dumineca.
Redacțiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 29.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe an an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Joc de evantaliu.

Am ȳis fetei: „Pe zarea naltă
Veđi tu ninsori?“
Și evantaliul stringend indatã
Privirea-i linã o perde 'n nori.

Am ȳis-atuncea: „Și pe-a mea frunte
Ierni au cãđut!“
Dar copilița capul ș-ascunde
Sub evantaliul nestrãbãtut.

Am ȳis copilei: „Ascultți ce șocpte
Vin din pãduri?“
Și evantaliul se dã 'ntr'o parte
De pe obrazii sei de rãsuri.

Dar ȳisei mãndrei: „In pept dutoșe
Șoptiri mi-ai pus.“
Ah! evantaliul, sub falduri dесе
Capul seu gingaș ȳr mi-a ascuns.

Dic ȳr copilei: „Cerna privesce
Prin stãnci fugind!“
Și evantaliul ȳr desvleșce
Ochi ce mãngãie valul mugind.

I-am mai ȳis insē: „Valul nu geme
Cum gem amar!“
Dar evantaliul neperȳend vreme,
Fața-i cerescã mi-a rãpit ȳr.

Am ȳis fetei: „O flōre ȳcã
Sub pasul teu!“
Și evantaliul ȳr se ridicã,
Și flōrea este pe sinul seu.

Și-i dic: „O flōre mai vrei copilã
Nu me uitã?...“
Dar evantaliul fãrã de milã
Imi dã pricina ȳr d'a oftã.

Și-am ȳis atuncea: „Veđi trista cruce
Pe Domoclet?...“
Și evantaliul stringend, ea duce
Lunga-i cãtare, spre munte 'n cet!

„O altã cruce curend in cale,
De-i intēlni,
Sub evantaliu-ți lasã cu jale
Lacrimi sã udã genele tale,
Pe crucea celui ce te iubi!

V. A Urechia.

In fața vieții.

— Roman. —
(Urmare.)

Erã nevoit sã umble totdeuna pe jos și sã nu
mergã la operã de cãt cãnd il invitã ministrul
seu — spre a-și putē plãti lucsul hainelor și a mãnu-
șilor, de cari nu se putea dispensã. Cãnd nu erã la
minister, erã totdeuna a casã, tot spre a inlãturã chel-
tueli zãdarnice.

Duse vieța acēsta de cu tōmnã și pãnã 'n primã-
vērã, ocupãndu-se neincetat și cãpētãnd din ce in ce
mai mult increderea șefilor.

In raporturile sale cu lumea erã, cum ȳiceau tōte
femeile, corect, ba pōte chiar prē corect. Nimeni nu
putea pune cel mai mic cancan pe socotēla lui.

In schimb, el pãstrã un suveran dispreț pentru
acēsta societate bizarã, in care aparențele cele mai
pretentiōse mergeau de mãnã cu realitatea cea mai
stricatã și mai coșcovitã. Afarã de doue trei femei, și
de tot atãția bãrbați, cari, decã nu infãțișiau idealul
desevērsit al omului, cel puțin aveau o trãsãturã de
unire intre principii și purtare — tot restul nu meritã
sã fie prenumarat de cãt ca tranșiție dela om la ma-
mifer.

Printese, cari n'aveau nobil de cãt titlul; prinți
de contrabandã, a cãror indeletnicire de cãpetenie erã
jocul de cãrți; femei, mãritate numai ca sã ȳsã de sub
stãpãnirea pãrintescã, cari iși cumpērau libertatea de
a avē doi, patru sēu opt amanți, plãtind bãrbatului
datoriile dela bacara sēu girãnd polițe pentru noui im-
prumuturi; tinerii ruinați, fie-care cu cãte o legãturã
scandalōsã, cari erau primiți cu brațele deschise in tōte
salōnele, numai sã fi sciut conduce un cotillon sēu sã
fi corespuns unor cerințe speciale de innaltã galanterie.
In sfirșit un imens caravanserail, in care stricãciunea
și poștele brutale se deslãnțuiau fãrã cea mai micã sin-
ceritate in sentiment, sēu poesie in corupțiune.

Fața cu acēsta lume, Eugeniu Solean trãi in sinș și
ca un melc, care, lovit, intrã in cōge.

Ministrul eră insurat. Femeia sa, foarte avută, avea un mare ascendent asupra Escelentei. Ea eră încă tineră; părea foarte caprițiosă și avea o voință căreia nu i-ar fi putut sta in potrivă tot consiliul de miniștri. Din norocire însă nu se amestecă in politică. Tota ziua sta tolănită pe câte o sofă, chinuind o biêtă ființă, dra Zoe Fanini, nepota a bărbatului seu, care eră silită să-și petrecă viața la capul mătușii sale, cetindu-i la romanuri franțuzesci și la Reviste de mode.

Dra Zoe Fanini, eră delicată ca o levretă. O figură dulce peste care trecea totdeauna ca umbra unui nor de suferință, sta gânditoare pe niște umeri măsurați, a căror forme, de o eleganță desevărșită, siliau gândirea să străbată prin mătasea hainei spre a-i sărută. Poziția ei de față săracă, o supunea la toate gaturile dnei Adelaida Mavropani, mătușea sa, care, de altminteri, i arată multă dragoste. Ele însă nu semănau una cu alta, cum nu sémână seninul cerului de mare cu seninul cerului de uscat. Amândouă femei, ele păreau făurite in doue planete deosebite. Adelaida eră brună, cu niște ochi lenoși și umezi, cari deveniau de o sêlbatecă frumusețe, când se aprinderu — Zoe eră mai mult bălaie, cu ochii albaștri și cu o resfrângere de lumină pe tot chipul, atât de duiosă, in cât și se părea că sufletul i s'a revêrsat in sânge și i-a colorat obrajii cu acea manța indescriptibilă a idealului. Adelaida eră seninul cerului de uscat. Zoe eră seninul cerului de mare.

Când Eugeniu Solean veni înteași-dată in casa ministrului, amândouă femeile îl primiră cu recelă. Dna Mavropani mai cu sémă părea furiosă pe bărbatul seu că i-a prezentat un străin fără să-i cêră voie. Inședar se încercă bietul ministru s'o convingă că Solean e un om bine crescut, de o adevêrată valoare, și că in minister el e cheia lucrărilor. Adelaida spuse verde că nu-l pôte suferi. Zoe, întrebată de unchiul seu, respunse că n'a avut vreme să judece pe dl Solean. El mai veni de câteva ori, până încetă de tot de a le mai vedé. Zoe tot mai întrebă de densus — Adelaida nici oeată.

Dăduseră in primăveră.

Intr'o sêră, la balul dnei Hutz, Eugeniu, care băgase de sémă impresia ce lăsase celor doue femei, se întâlni față in față cu dna Mavropani. O salută cu respect și voi să trecă mai departe. Ea-l opri.

— A! . . . in sfârșit! a trebuit domnul meu, să viu aici ca să am innalta onóre de a te vedé . . . Aș fi cređut că ai murit, decă bărbatul meu n'ar fi avut grigea de a-mi aminti la fie-care doue zile că trăesci și că ești pe drum de a deveni un *eminent bărbat* . . .

Se opri.

— *De Stat*, dómna.

— Fie și de Stat. Vrei să-mi dai brațul un moment? Am să-ți fac o mărturisire. Greșela recunoscută e pe jumătate iertată. Tocmai la acesta me gândiam când m'am oprit.

Il duse in sêră.

— Apropo! . . . ai puté să-mi spui cum ai făcut de-ai cucerit pe bărbatu-meu așa de repede? Se pare că ești foarte fin.

— Părere . . . Dl Mavropani e pré îngăduitor și-mi acordă pôte mai mult de cât mi se cuvine. Cea mai bună dovadă că nu sânt cătuși de puțin fin, e că n'am reușit să ve fac a ve schimbă ideia ce aveți despre mine.

— Pôte că n'ai reușit, tocmai fiind că n'aveai ce schimbă. Dar nu, voiu să fiu sinceră. Mie diplomații nu-mi plac tocmai mult. De dta însă mi-am schimbat ideia. Ca dovedă, éta mâna mea. Să facem pace! Te-am judecat rău, și te rog să me ierți.

El i duse mâna cu respect la gură. Inainte de a sărută se opri.

— Dómna . . . o condiție.

— Nu primesc condiții.

— O rugăminte atunci. Facem pace, însă ve rog să me lăsați a ve privi ca și până acum — ca pe un dușman.

— Ce fel de pace e asta? — dișe ea riđend.

— Suspendăm ostilitățile, dar continuăm de a ne urî.

— Doresci asta?

— N'o doresc, dar prefer ura nepăsării. Sânt unele persoane cari nu-ți pot fi indiferente. Sêu le urêsci . . .

— Sêu?

— E al doilea semnal la cadrul, dómna.

— Te 'nșeli, se cântă vals. Sêu?

— Sêu polcă.

— N'ai vrut să diși asta. Decă e așa, foarte bine: ură!

Și făcu câțiva pași cătră ușă. Tocmai atunci se opri cine va in fața serrei. Eugeniu, ca să nu fie vêđut singur cu dna Mavropani, se trase cu câțiva pași sub umbra unor portocali bătrâni. Peste un minut Adelaida se 'ntorșe.

— Dle Solean! Ce? ai dispărut ca un vis? E pré vaporos pentru un diplomat.

— Decă aș puté să dispar, — dișe el cu ore-care tristêtă, — aș dispăre cu plăcere, numai ca să nu ve mai supêr.

— Nu, glumesc. Și ca să veđi câtă dorință am de a deveni prieteni, éta că-ți primesc condiția și-ți întind mâna din nou. Pace.

El se opri ér.

— Pe ură, dómna?

In aceste cuvinte puse atâta părere de rău, și vocea i eră atât de rugătoare, și suflarea atât de caldă, in cât când i sărută mâna din nou, in umbra portocalilor, ea se alipi de densus, și, smulgându-și mana din mâinile lui, îl apucă de gât, se ridică in vârful piciorilor și își lipi buzele de ale lui, tremurând și lăsându-se cu totă greutatea corpului pe pieptul lui, in cât îl inecă de voluptate.

El se desfăcu din brațele ei și o rugă să se depărteze.

— Putem fi surprinși, — i dișe cu o mică nuanță de indignare. Ea fugi, ușoră, spre ușe. Tocmai atunci Zoe intră in serră, avênd aerul de a căută pe cineva. Matusa-sa o apucă de braț și o luă cu de-asila in salon.

Eugeniu, amețit puțin de scena neașteptată ce se petrecuse intre el și dna Mavropani, eși dintre portocali și se amestecă prin lumea ce nevăliă spre bufet, ducându-se țintă cătră palton. Or cât eși de repede, avu vreme să vedă pe Zoe, care scăpând din mâinile mătușei sale, priviă cu neastêmpêr ușa serrii, avênd aerul de a pândi pe cineva. Când îl vêđu, tresări și-și întorșe capul cu grăbire. Eugeniu se 'mbracă repede și plecă.

Ajuns acasă, își simți capul cuprins de atâtea gânduri ciudate și inima rescolită de atâtea sentimente neînțelese, in cât i se părea că mintea lui a devenit un asil de nebuni. Umblă in lung și 'n larg prin odaie, chinuindu-se să puie un șir in idei și exclamând cu indignare:

— Cum se pôte! . . . Câtă indresnelă! . . . Ce prefăcătorie! . . .

Se gândiă la legăturile ce esistă intre el și dl Mavropani, la urmările nespuse de urite ce trebuia să aibă scenă din serră, un moment chiar la dna Marțian,

pe care, comparând-o cu Adelaida, nu mai găsiă în-nălțime în mintea sa ca s'o slăvescă. Și, în mijlocul acestei indignații, veniă câte odată sângele cu atâtea furie spre inimă, i treceau prin corp niște fiori de voluptate atât de puternici, în cât i se părea că densa e încă alături, cu gura întinsă să-l sărute, și, urând'o, i deschidea brațele . . .

— Sînt nebun! E o neroție fără sēmēn . . .

Caracterul omului se ridică aspru, alături de poftele neînfrănate ale tinereții, și, ca un om beat care-și dă încă socotela de starea sa și vrea să se fie drept pe picioare, își scutură capul de nebunia care-l cuprindea, voind să remaie calm și stăpân pe sine.

— Trebuie să fiu o canalie cu vîrf, ca să me iau după poftele acestei femei. Bărbatul meu me ține ca i sînt prietin, și-mi dovedește în toate ocaziile că me iubește. Mi-am impus să despretuesc pe omeni, dar nu să me despretuesc pe mine. Și apoi nu știu întru ce acest om e de despretuit. Are o femeie rea și nimic mai mult.

În aceste idei se culcă, sperând că o să se linișcescă. Însă nu închise ochii totă noaptea.

A doua zi se sculă, ca după bōlă, ostent și galben. Nu eși totă ziua din casă. Scrise un bilet ministrului prin care i cerea iertare că nu putea veni.

Pe la 6 cēsuri, sēra, se oprī un cupeu la pōrta lui, din care se coborī dl ministru al trebilor din afară, indesat și cu chipul noros. Se vedea cât de colo că prin sferele diplomatice plouă. El se sui drept la Solean, pe care-l găsi cetind, și-i spuse că are neapărată nevoie de dēnsul și că trebuie să se îmbrace imedat și să vină cu el la mēsă, spre a regulă câteva cesiuni importante.

— De altminteri, — adause el, — am ordin formal dela Adelaida să te aduc viu sēu mort la prānd. Imi pare bine c'am isbutit s'o fac a-și schimbă păreriile ce avea despre dta. Și ea e indispusă, dar nu-i nimic grav; onorurile casei le va face Zoe. Vom pute vorbi mai în libertate. Greutățile pe cari le prevedeam au început să se împlinescă. Andrassy se opune.

El continuă pe tonul acesta, sărind dela o chestie la alta, până când Eugeniu se îmbracă. Peste dece minute erau acasă.

Prāndiră câteși trei: dl Mavropani, Zoe și Solean. Adelaida nu eși. Zoe ținea locul mātusei sale cu o distincțiune care făcea să nu se simtă de loc lipsa dōmnei de casă. Atât ea cât și Solean păreau mai liberi și vorbiau cu acea uitare de sine, care face farmecul convorbirilor intime. Zoe avea ceva din dna Marțian. Povestīa cu grație și posedă o nesfîrșită scintilă de a ascultă.

Sēra aceea eră o sēră de recepțiune. Dna Mavropani trebuia să eșă ceva mai târziu. După mēsă, până să 'ncepă a veni lumea, ministrul și Eugeniu discutară câteva afaceri grabnice, pe când Zoe se duse lângă mātusa sa, spre a nu o lāsă singură. Când se întorse în sałon, înaintea Adelaidiei, Eugeniu isprăvisse vorba cu ministrul și se uită într'un album mare, în care erau pozițiile cele mai incāntătoare din lume. Zoe se apropiă de el și începură a urmări amēndoi locurile pe unde fuseseră, amintindu-și scene de călătorii, sēu admirând frumusețea munților, or lăudānd esactitatea desenurilor. El stau unul lângă altul, cu obraji aprōpe lipiți, cu respirarea egală, prindēndu-se de mână când își arētau același punct și uitānd de restul lumii. Solean se imbētă din parfumul pērului ei și ar fi remas acolo privind albumul, țile întregi, ca un căpitan de corabie, în furtună, cu ochii pe hartă și pe busolă.

După cât va timp ușa se deschise și Adelaida intră. Când dete cu ochii de dēnsii, tresări și se oprī

un moment în prag. După aceea, înaintānd binișor cătră ei, se oprī la spatele lor, și, peste umēr, se uită și ea pe album.

— Sînteți în Elveția. Bravo! . . . Mergeți repede.

La glasul ei, Zoe remase înmărmurită. Solean, care nu se așteptă să fie surprins astfel, făcū un pas înapoi și se uită la ea nemîșcat. Câte-și trei stătură față în față câteva secunde, fără a dice o vorbă. Adelaida avū nedibăcia să-și repete cuvēntul.

— Mergeți fōrte repede . . . Ve fac complimentele mele.

Solean atunci făcū un pas spre ea și sărutāndu-i mână :

— Lāsati, dōmnă; mergem ceva mai încet de cât dvōstră, fiind că noi abiă plecăm . . . Dvōstră aveți aerul de a ve fi 'ntors deja din Elveția.

Ea-și plecā ochii în jos și se sili să ridă. După aceea schimbă vorba. Lumea începū să vie. Adelaida trebuia să primēscă invitații. Eugeniu se pierdū prin salōne.

Pe la 2 ore după miezul nopții, Solean se află în biblioteca dlui Mavropani, luānd copie după o notă cifrată ce venise de cu ziua. De-odată se pomeni cu Adelaida lângă dēnsul. Fără a dice un cuvēnt, ea-l luă de mână și-l trase în umbra unui ungher. Aci il apucă cu brațele de gāt privindu-l drept în ochi și neputēnd vorbi de emoțiunea ce-i sugrumă cuvintele. Eugeniu nu făcū nici o mișcare. Simțea că aceeași nebulie se lēga de dēnsul, ca și în sēra de mai înainte.

— Spune-mi . . . ești supērat pe mine? — i dicea intrerupt. Țrtă-me. Am cređut că iubesci pe Zoe. Nu știi cât de mult te-aș urī decă ai iubi pe alta . . . Și-mi ești drag ca sufletul . . .

— Dōmnă . . . se încercă el să-i dică.

— Nu voiu să știu . . . Mi s'a urit trăind. N'am iubit nici odată pe nimeni. Decă nu me vei iubi, me omor.

— Bine par că, până mai ieri me urai . . .

Ea nu-l mai lāsă să vorbescă.

— Te uram sēu te iubiam, nu știu. Acuma știu atât: me vei iubi sēu de unde nu . . . Ah! . . . am ghiare de leică! Nu . . . pentru tine n'am de cât tinerețe și suflet de viētă . . . și sînt a ta, cu totul. Vrei să fugim?

— Dōmnă, ve compromiteți.

— Voiu să te vēd. Când te vēd?

El înțelese că acesta femeie eră nebună sēu isterică, și că trebuia să puie capēt acestei scene.

— Māne, — i dise încet, desprindēndu-i brațele de după gāt.

— Māne, māne, repetă ea depārtāndu-se.

Acest māne însă nu fu nici a doua zi, nici a treia zi, și pōte că n'ar fi fost nici odată, decă întēmplarea, cel mai puternic Dumneđeu al omenilor, nu ar fi binevoit să colaboreze cu dna Adelaida Mavropani.

Eugeniu Solean se vedea nevoit sēu să urmeze toate nebuliile acestei femei, primejdiosă de altminteri prin frumusețea și îndrāznēla ei, sēu să demisioneze. Dar decă ar fi demisionat? . . . Lumea ertă mai ușor o infamie bine exploatată, de cât o corectitudine rēu înțelēsă.

În acesta alternativă se hotări să aștepte. Se închise în casă, sub preteost de bōlă, și cerū să i se aducă toate hārtiile spre a lucră la dēnsul. Dl Mavropani se 'ncercă de mai multe ori să-l ia cu el, dar nu isbuti.

(Va urmă.)

Când tu plângi . . .

Când tu plângi, chipul teu dulce
 Și mai dulce-atunci se face;
 Să te ved plângând într'una
 Ah! tu nu scii cât imi place.

Dar imi pare rău că plânsul,
 Care-l verși cu 'nduioșare,
 Ți-l aduce pe-a ta față
 Suferințele amare.

Și o tainică dorință
 Astăzi port în peptul meu:
 Să nu 'nduri nici o dorere,
 Dar să plângi, să plângi mereu!

B. V. Gheorghian.

C â n e p a .

— Din Eotanica populară română. —

(Urmare.)

Aici înșiră descântătorea mai multe națiuni, dela
 cari presupune ea că vine orbanțul, numai pe
 cea română n'o amintesc. Și după ce a înșirat mai
 multe națiuni urmază mai departe:

Orbanț de 99 de feliuri
 Orbanț de 99 soiuri
 Ce ai venit
 Și ai incins
 Și ai cuprins,
 Ai săgetat
 Și întecat
 Pe N.
 Prin dinți și măsele
 Și prin incheieturile.
 Că eu m'am sculat
 Cu secerea te-am tăiat
 R' dăcinile ți-am secat.
 Cu cornul te-am luat
 Depărte te-am aruncat
 Peste nouă țări
 Peste nouă mări,
 Pe vârful munților
 În cornțele ciutelor
 La casa vilaitului (?)
 La țeresta împăratului,
 Acolo să crești.
 Acolo să trăiești.
 N. nu te poți ținea,
 Nu te poți purta.
 Că eu pe Sântă Măria
 Am rugat
 N. să remăie curat
 Ca stelele cerului
 Ca roua pământului.

Punând astfel tot câte trei colăcei repeșcesc des-
 cântecut acesta de trei ori.

Se 'ntemplă de multe ori că românele uită ori
 nu află câte o mânășă de cânepă de veră până după
 vr'o câte-va zile său și până la culesul cânepii de
 toamnă. Aceea mânășă pierdută și topită de rouă și de
 ploie se meliță așa, după cum au aflat-o și din fuiorul
 ce iesă din acesta cânepă de veră aflată se crede a fi
 mai bun baerul de stricături și cel de orbanț. Ba! din
 cânepa acesta se face încă și cămeșă ciu-meii și baerile
 pentru ca să nu facă muerile mulți copii.

Baerul din urmă se face în séra ajunului de cu-
 nunie. Inșă cum se face baerul acesta și cămeșă ciu-
 mei e o tamă, care cu greu e de descoperit, căci fe-
 meile ce le sciu face nu voesc să spue.

Păceșele rele vrăjite bine și date unui om să le
 beie, se crede că acela într'un timp foarte scurt își
 pierde toți dinții.¹⁾

Afară de datinele și credințele, ce s'au înșirat
 până aici, mai au românii încă și multe altele, la cari
 păceșele atât cele bune, cât și cele rele jôcă un rol
 foarte însemnat. Dar de o cam dată se ne mulțămim
 cu celea ce le-am înșirat până aici și să trecem mai
 departe.

După ce au gătit acuma românele de periat fuió-
 rele, ca acestea se nu se amestece la un loc, ca să
 nu se incalcască și prin urmare, după atâta muncă,
 se n'aibă pagubă, îndătinază de a le legă câte 12 la
 un loc. Această legătură de fuióre se numesc apoi de
 cătră românele din Bucovina cu un termin tehnic
 chită pl. chite, érá legarea lor se exprimă prin verbul
 a inchită.

Din chitele acestea ieu românele câte un fuior și
 făcând dintr'ensul unul său mai multe caere, adică in-
 vâlindu-l pe lângă furcă încep a-l tórce.

Care femeie e sirguincioasă începe aș tórce cânepa
 la începutul Postului Crăciunului său și mai de grabă
 si se silesc ca până la Crăciun să fie gata cu torsul.

De-aici vine apoi datina la românele din Bănat
 de-a spăria pre fetițele lor cu Crăciunul ca să tórca
 câte un tort de călți, căci altmintrelea Crăciunul le va
 pune cu cода in cuiu.

Femeea, care nu-și gătesce de tors cânepa în Pos-
 tul Crăciunului și până la Pasci n'o gătesce și de țe-
 sut, e ținută de cea mai lenișă și mai ticăloasă femeie.

Dar unele ca atari femei, și mai cu samă fetele
 mari, cari așteptă în toate zilele ca să le vie pețitori,
 nu scapă numai cu atâta, că sunt ținute de lenișe, ci
 pe la clăci, pe la ședetori, și 'n cășlegile de érnă pe la
 nunți și alte petreceri, nici n'au ce să se mai arete,
 căci sunt luate de cătră feciori, în decursul petrecerii
 său al jocului, în ris și batjocură.

O femeie, cari nu se mai ține de casă ca să-și
 tórca cânepa, ci, fiind bețivă, amblă mai mult numai
 pe la crisme, cum o zăresc feciorii la o atare petrecere
 său adunare, îndată îi chiuesc:

Tórce furcă și tu fus,
 Că eu merg la crismă 'n sus,
 Nu spune unde m'am dus.
 Eu mă duc la mânăstire
 Furca vine după mine.
 Bată-te pustia fus,
 La ce-ai spus unde m'am dus.²⁾

Altei femei érá-și, care, fiind lenișă, nu caută ca
 altele să-și tórca cânepa când e de tors și din cauza
 acesta nu odată e muștrată și chiar bătută de cătră
 bărbatul său, feciorii, cari prea bine sciu cât e de sir-
 guincioasă, îi spun:

Măi bărbate nu mă bate,
 Că eu nu-s ca celelalte
 Ca să-mi dau cânepa 'n parte,
 Ci mai bine-o bag în foc
 Să nu-mi fac năcaz să torc.³⁾

Fata, care e așa de lenișă, de-i păcat c'o mai ține
 pământul și-o încăldescă soarele, după espresiunea ro-

¹⁾ Com. de dl Ios, Olariu.

²⁾ Din Bucovina, colecțiunea mea inedită.

³⁾ Din Transilvania, colecțiunea mea inedită.

mânului, și din cauza acésta rar când se mai gândesce la torsul cănepei, e luată in ris și batjocură de cătra feciori in următorul mod :

Eu nu torc, mama nu tórce,
Călții șed prin polobóce.
Lasă, mamă, că i-om tórce
Primăvéra când s'a'ntó'ce,
Și i-om tórce'n postul mare
C'atunci e ȓua mai mare. ¹⁾

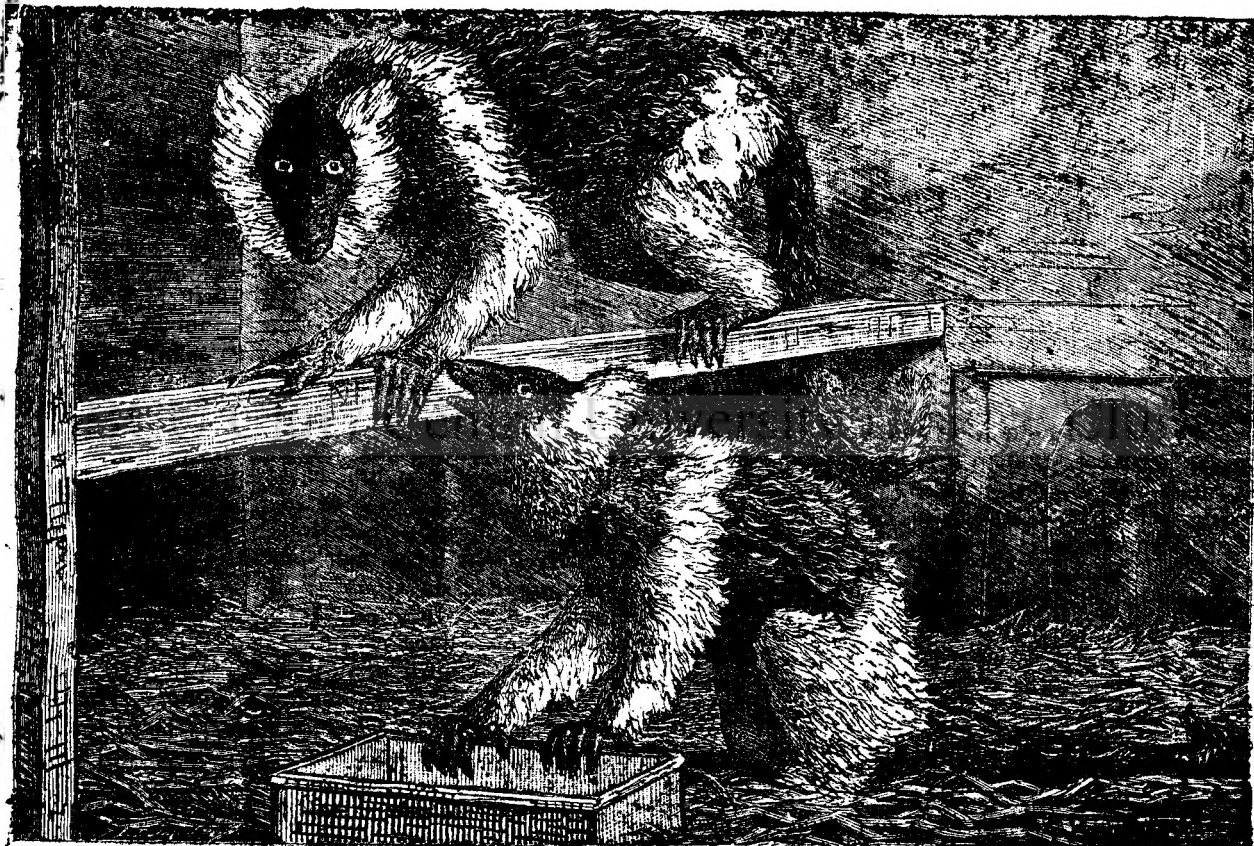
Ori și care femeie, ori și care fată mare așa dară, care nu voesce să se facă de vorba și de risul lunei,

¹⁾ Din Bucovina, colecțiunea mea inedită.

Fie-care tort constă din 20 *jirebii* séu *jireghii* sing *jirebie* séu *jireghie*, in Banat *verbe* sing. *vérbă*, érá o *jirebie* din 10 *numărături* si-o numărătură din 3 fire de tort.

Unele torturi insă au câte odată mai multe *jirebii* séu *verbe*, altele mai puține, după împrejurări, adică după cum voesce femeia, ce le reșchie, ca să fie de mari.

Torturile acestea apoi, după ce se ieu de pe reșchitóre, se pun la *zolit*, adică se aședă intr' un vas, care se numesce *zolniță*, érá după ce s'au aședat le acopér c'un țolișor mic pătrat, care se numesce *leșieriu* séu *cenușeriu*, pe leșierul acesta pun o cătime anumită de

Moime din Madagascar.

caută tóte chipurile ca până la Crăciun să fie gata cu torsul cănepei.

După ce au gătit'o acuma și de tors încep a o *reșchiá*, adică a infirá firele cele tórse pe un feliu de instrumente simple, cari se numesc *reșchitóre* séu *reșchietóre* sing. *reșchitoriu* și *reșchietoriu* séu pe *călépuri* sing. *călép*.

Torsura, adică firele cele tórse de fuior, de paceșe și de călți, după ce s'au reșchiat și s'au luat de pe reșchitóre, capetă in Bucovina numirea de *torsuri* sing. *tort*, érá firele cele de *buci* se numesc *scule* sing. *scul*. Pe când cele ce se reșchie pe călöpuri capetă mai mult numirea de *călöpuri* sing. *călöp*.

cenușă de fag cernută si apoi tórna peste dēnsa atăta apă fierbinte, până ce *zolnița* cu torturile se ample de leșie.

Zolindu-se in modul acesta de vr'o câte-va ori, le scot din *zolnița* afară și le spală bine intr'o apă curgătoare ca tótă cenusa să se ducă de pe dēnsele. Érá dapă ce le-au spalát le intind afară la ger ca să inghețe.

Asa se zolesc torturile și se spală in mai multe rânduri, până ce capetă o fată fórte frumósă și albă.

După ce le-au gătat de *zolit* și după ce s'au uscat de ajuns, le intind pe un instrument, care se numesce *vértelnită* dem. *vértelnicióră*.

Torturile, cari sūnt de mai nainté menite pentru

urđală se depănă de pe vârtelnița acăsta și se fac din tr'ensele mai multe *ghieme*. Său se depănă pe *mosóre* sing. *mosor*, cari se află aședate in alt instrument mai mic, numit atât in Bucovina, cât și 'n Banat *letcă*.

Din torturile însă, ce sânt menite pentru *bătetură*, nu fac nici ghieme nici mosóre, ci acelea se depănă de pe vârtelnița prin mijlocul altui instrument mai mic numit *sucală*, in Banat *socală*, pe *feri* său *țegi*.

Când voesc să pue o pândă, atunci Româncele din Bucovina, încep a *urđi*, adică a înșira furele de pe ghieme său mosóre pe un instrument anume pentru acest scop construit, care se numesce *urđoiu*, *urđitoriu* său *urđitóre*. Eră firele ce se urđesc pe densusul capătă numirea de *urđală*.

Sub *urđală*. in Banat *orđală*. se'nțeleg in genere firele cele ce vin de-a lungul unei pânđe. Eră firele cele ce vin de-a latul pânđeii se numesc in genere *bătatură* său și *mieduri* dacă se bat la prigitori său cătrinte.

Când firele de tort, in timpul *urđirei*, se rump său se încălesc pe *urđitoriu*, atunci se dice că s'au făcut din tr'ensele *crâmpită*, *scrâmbită*, *scrâmbie* său *cârcei*.

Româncele din unele părți ale Ungariei și Bănatului nu urđesc pânđeile ca româncele din Bucovina pe urđitóre, ci ele o *orđesc* pe parii unui gard său după nisce pomi. Pun adică mosórele cu tortul depănat pe densesle intr'un instrument mic numit *lergătóre* său *alergătóre* și prin ajutorii acesteia apoi le urđesc după parii unui gard său după nisce pomi. De-aice vine apoi că firele asfeliiu urđite capătă numirea de *córdă*.

Córdă acăsta se *duce*, se pune intr'atâtea fire de *orđală*. după cum e și voința și putința económei ca să *ducă pânđa de dėsă*.

După ce au sfârșit de urđit ieu urđala de pe urđitoriu său de pe gard și încep a *pune* său a *invăli pânđa*.

Instrumentul pe care invălesc ele pânđeile și cu care se țes acestea se numesce in Bucovina și Moldova *stative*, in Transilvania, Ungaria, Banat și Muntenia *resboiu*.

Mai nainte însă de-arătă cum invălesc româncele nóstre pânđeile să vedem din ce e compus stativele și cum se numesce fie-care particică indeosebi? Fără de acăsta mai totă descrierea, ce va urmă mai la vale, va fi cu greu de înțeles.

Stativele său *resboiul*, când e gata numai ca să se invălescă pânđa pe densusul, constă din următórele părți și anume:

Din două *tălpă*; *sulul de 'n apoi*; *sulul de 'nainte*; *vatale* numite in Banat *bragle*; *arțariu*; *cocae*; *spată*; *ite*; *călcători* său *tălpigi* numiți in Banat *tălpife*; *scripți*; *popritoriu*, *slobodțoriu* său *prinđetoriu*; *tindeică*, *lopăpică* său *bortelniță*, numită in Banat *tinđaică*; *amnarriu* numit in Banat *jug*; *sędetóre*, precum și din alte particiele, cari n'au numiri așa deosebite.

Tălpile sânt două grindee cioplite in patru muchi și ca la un stânđen de lungi. Ele forméză basa său postamentue stativelui și sânt prinse la capete prin două *chingi* său *tingi*.

Paralel cu tălpile la o înălțime de jumătate de stânđen se află alte două grindee mai suptirele, asemenea ciopli'e in patru muchi. Acestea sânt întărite de-asupra tălpilor prin patru chingi verticale și lătărete, cari se numesc *picioře* și anume grindeiul de-a stânga de talpa stângă, er' cel de-a drepta de talpa drepta. Tălpile la un loc cu grindeele prinse de densesle forméză *laturile stativelui*. O singură lature de-acestea se numesce *stativă*.

Piciořele de'napoi au in partea superiără câte o încrestătură semircuală. In încrestăturile acestea se

pune *sulul de'napoi*, care nu e alta, de cât un grindeias rotund și la capétul stâng bortit prin două locuri.

Piciořele de 'nainte sânt asemenea in partea superiără bortite și anume: in piciorul stâng se află o bortă rotundă, eră in cel drept una semircuală. In borțile acestor picioře se pune *sulul de'nainte*, care se deosebesce de cel de'napoi numai prin aceea, că la acesta capétul drept e bortit in două locuri, eră mijlocul, ce vine intre picioře, e dăltuit dintr'o parte până in cealaltă.

(Va urmă.)

S. Fl. Marian.

F r i c a d e b u c u r i e .

(„LA JOIE FAIT PEUR“.)

— Comédie intr'un act de dna Emile de Girardin. —

-(Urmare.)

OCTAV. N'ai dreptul ăsta, dșoră . . . succesele dtale te angagéză . . .

MATILDA. Și ce-mi mai pasă de succesele mele! Adrian nu mai trăesce . . . Talentul meu! Aceea ce i mai cer este puterea și curagiul de a isprăvi portretul lui . . . (*se duce la mēsa unde desemnd.*) Oh! aș vré să-l fac să-i semene cât se va puté mai mult . . . să am un suvenir scump pentru el! . . . Acest portret va fi ultimul meu succes! . . . Inșé fără a-l vedé! . . . A dispută mortii imaginea lui perdută . . . Ah! asta e ingrozitor! (*și acopere fața cu mânăle, apoi se aședă cu capul pe mēsă și plânge.*)

OCTAV (*mişcat.*) Dar, și ideia lui de a plecá! Putea să rămăie acasă. Când cineva iubescce . . . Eu, Matildă, decă m'ai iubi cât de puțin, decă te ai găndi numai la mine, n'aș avé nici odată curagiul să-ți dic adio; nu! Mi-aș petrece totă vieța lângă dta privindute. N'aș mai visá nici odată la glorie . . . Gloria dtale mi-ar fi de ajuns; n'aș dori nimic mai nobil in lume, decăt a te ajutá să strălucesci și mai mult pentru noi, m'aș face servitorul geniului dtale, și acest rol modest și mândru m'ar imbēta. Ah! veđi eu nu sânt un ambițios . . . eu, iubescce! (*Matilda ridică capul, apoi ia portretul și-l pune in sertarul mesei.*) Fără 'ndoielă că și ei te iubiá, o sciu! Avea pentru dta o afecțiune seriósă; dar, decă te-ar fi iubit cu un adevărat amor . . . (*Matilda se scólă.*) Ai totă dreptatea să te superi, dar ț-o mai repet . . . el n'ar fi plecát.

MATILDA. Și eu nu l'aș fi iubit! Ambițiunea lui i-mi plăcea! . . . Aceea sete de renume, trebuință d'a purtá cu demnitate un nume deja ilustru in istoria țării sale! Iți plăcea mai bine a trece prin tóte pericolele, a bravá d'o mie de ori mórtea, decăt a rămăne lângă mine tăcut și necunoscut, đici dta? E bine, etá meritul lui in fața mea, etá ambițiunea care m'a sedus. Adrian nu me iubiá, etá despre ce vrei să me convingi, nu-i așa? . . . Fie! am înțeles și-ți respund că: prefer indiferința lui eroică, părăsirea asta gloriósă, decăt pasiunea esclusivă, și tendrețea eternă ce altul ar îndrăzni să-mi ofere.

OCTAV. Ești nedreptă, dșoră; nu merit atăta nepăsare din partea dtale. Cu ce te-am putut afensá atât de crud?

MATILDA (*cu mânie.*) Fiind că me iubesci!

OCTAV. E o crima astă?

MATILDA. Da! . . . Căci eu plâng pe amicul dtale.

OCTAV. Dta nu-l cunosceai atunci, când deja eu te

iubiam . . . Aşă dar, te rog, nu te supără pentru amorul meu.

MATILDA (*cu nerăbdare.*) Voiu ride, dar!

OCTAV. Oh! ești fără milă! Vrei să me disperi?!

MATILDA. Și dta vrei să me consoli! . . . Nu simți cât me ofensează speranța și amorul, ce ții că ai pentru mine? . . . Să-mi vorbești de amor, când eu plâng, asta va să ții că sunt o inimă fără lege, o femeie fără suvenir, fără religione, fără pudore! . . . Dar, decă m'aș consolă, atunci aș fi o miserabilă, m'aș uri eu însă-mi! Astăzi nu mai am nici o valoare decât plângându-l; trăiesc numai pentru ai conserva suvenirul in inima mea, pentru a continuă gândirea sa; trăiesc pentru a-l chemă, pentru a-l plânge, pentru a-l iubi! . . . Și dta îndrăznesci! . . . (*traversează scena foarte iritată.*) Oh! ideia asta me revoltă! . . . dta îndrăznesci să vii la mine și să-mi ții: „Te iubesc! uită-l! să-l uităm împreună!” Și te miri că asta me indigneză! . . . Oh! dar me mir că am putut să te ascult atâta vreme! El vine aci pentru a-mi numeră lacrimile și a vedé decă ele n'au început a secă . . . el speră, el e capabil a speră . . . el îndrăznesce a visă că me va consolă . . . pentru că me iubesc, și crede a me convinge că Adrian nu me iubi! . . . Adrian! . . . Oh, dōmne! acest om, a putut să fie amicul teu?

OCTAV (*mișcat.*) Liniscește-te, te rog . . . sunt așă de nefericit când te vedé suferind.

MATILDA. Și eu, voui să sufer!

OCTAV. Cerul mi-e martor, că mi-aș da viața pentru a te scăpă din disperarea care te va omori.

MATILDA. Nu voui ca să me scapi, nu voui să se intereseze nimenea de mine, voui să mor!

OCTAV. Matilda!

MATILDA. Lasă-me! . . . lasă-me!

(*Ese repede, ușa rămâne deschisă, Noel se vede intrând cu o măturice de mobile in mână.*)

Scena IV.

OCTAV, NOEL.

OCTAV (*coborînd spre drépta.*) Va trebui ore s'o părăsesc?! Disperarea asta, e aprōpe nebunie . . . Tot ce are in ea ca geniu și putere, le întrebunțeză pentru a suferi!

NOEL (*după ce a închis ușa.*) Ce s'a întâmplat ér? Pentru ce o necăjesci?

OCTAV. Voiu s'o mângăi.

NOEL. Nu 'nțelegi că nu vrea să fie mângăiată.

OCTAV. Dar dta nu veți cum a slăbit? . . . nu veți ce schimbare! cât e de palidă!

NOEL. Ce-ți pasă dta? Uite, scumpul meu copil, lasă-me să-ți vorbesc verde-curat. Faci rău că iubesci pe dșōra de Pierreval. Ea eră să fie nevēsta lui Adrian, ar trebui să i-o respectezi! . . . Afară de asta, ea nu se potrivește cu dta: unicul fiu a celui mai bogat proprietar din județul nostru, dta ești născut se trăesci la Havre in lînisce și fericire. Dta te ț-ar conveni să te insoiri cu o fată bună, fără genii, care să aibă spirit, dar să-i lipsescă talentele, care să nu-ți faciă portretul, dar să nu faciă nici pe a altora, și care să te iubescă numai pe dta. Eu sciu ce spun . . . cunosc femeile! . . . Dșōra asta cu portretele și cu cap-d'operele dnta-ei, n'are să te iubescă nici odată.

OCTAV (*ședînd la drépta.*) Creți asta Noel? . . . Va trebui dar s'o uit.

NOEL. Mai sînt fete pe lume. Pentru ce te opresci tocmai la asta, care nu e pentru dta?!

OCTAV. Voiu plecă diseră.

NOEL (*nemulțămît*) Aşă de curînd! Pentru ce?

OCTAV. Vederea mea i face rău.

NOEL (*cu intențiune.*) Vederea dta, nu face rău la totă lumea.

OCTAV. Ce vrei să ții?

NOEL. Voiu să ții că sînt persōne cărora vederea dta le face plăcere . . . uite, mie . . . dōmnei . . . dșōrei Blanca . . . a! uite, o fetiță frumoasă și dragă-lase! . . . e adevērat, că n'a lădat'o prin gazete . . . dar . . .

OCTAV (*nepăsător.*) E destul de frumoasă.

NOEL (*a parte.*) Frumoasă! . . . I trebuie numai de cât femei frumoase. Nici nu-i trece prin minte, că Blanca noastră îl iubesc.

OCTAV. Ea are deja destul spirit, cu tōte că e tinēră.

NOEL. Și instrucție! ș-apoi . . . e așă de veselă, când nu e supērata . . . se 'nțelege! . . . A! veți dta, pe asta dec' ar vrē s'o mângăie cineva, n'ar spune la prostii ca cealaltă (*privesce pe Octav care tace.*) (*A parte.*) Nu 'nțelege, și pace . . . nu vede! A! bine a ții cine a ții că amorul e chior.

OCTAV (*se scōlă.*) Măne voui fi la Paris.

NOEL. Măne?

OCTAV. Decă dșōra de Pierreval, din nenorocire s'ar bolnăvi, și decă dna Aubiers ar avē nevoie de mine, scrie-mi!

NOEL. Intr'adevēr, a consolă și a distră 3 femei in disperare, e o sarcină cam grea, și acum, mai cu sēmă . . . c'o se fiu singur!

OCTAV. Poți comptă pe mine; am fost crescut împreună cu scumpul nostru Adrian, și cu tōte că nu sînt din familie . . .

NOEL. Oh! sînt mai multe chipuri pentru a puté fi din familie.

OCTAV. Eu sînt prin inimă, prin alegere, și prin suvenir.

NOEL (*a parte.*) Cât e de prost!

OCTAV. Adrian me trată ca pe un frate, voui fi dar pentru muma lui ca un fiu.

NOEL. Dar, asta e tot ce-ți cer.

OCTAV. Fă tot posibilul — te rog — ca să pot plecă chiar asta sēră. (*Ese.*)

Scena V.

NOEL singur.

Bietul băiat, el face ce pōte . . . să fim dreți! E devotat, și decă n'ar fi vĕdut pe Blanca noastră mititică de tot, de mult s'ar fi inamorat de ea ca un nebun; ea e așă de frumoasă, ar trebui s'o privescă mai bine. (*Vede pe Blanca care intră plîngînd, și se duce să ședă pe canapeua drépta.*) Ea e! . . . totdeauna in plînsese . . . asta e trist! (*Se duce și închide ușa.*)

(Va urmă.)

I. C. Lugoșian.

Cartea amorului.

— Culese și puse in ordine de I. S. Spartali. —

Femeia fără amor e un fruct fără gust. *Louis Montchamp.*

Nu este adevērat amor de cât acela care se ocupă de fericirea obiectului iubit. *Heloise.*

Marea dorință de a fi fericit in amor e adesea o piedecă ue a fi. *Madame d'Arcoville.*

In amor, cineva e mai fericit adesea ori prin lucrurile pe care nu le cunōsc de cât prin cele pe cari le cunōse. *La Rochefaucauld.*

Serisori din Bucovina.

Cernăuți 21 iulie.

(Serata musicală a Societății „Armonia”, raportul comitetului Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina, adunarea generală a acestei Societăți)

Intr'a 13 iuliu arangia societatea pentru cultivarea și răspândirea muzicii naționale in Bucovina, „Armonia”, o serată musicală, cu concursul muzicii complete a regimentului c. r. de infanterie nr. 41 br. Vecsey in grădina elegantă „Weiss” din Cernăuți.

Datoria de diarist și patriot ne impingea in astă sêră de a visita grădina lui Weiss. Nainte intrării stetea o mulțime mare privitoare. Cu mare greutate plătirăm biletul și intrarăm in grădina. De când există grădina, nu s'a pomenit o imbulzêlă așă de mare ca in sêra acêsta. Nu eră chip de a te mișcă. Tôte mesele erau ocupate, și pe străduțele pentru plimbare stă indcsuit o mulțime nepătrundătoare de ôșpeți. Acù esecută musica militară piesele, acù cântă corul bărbătesc al „Armoniei” sub conducerea dlui profesor A. Kuzela. Când încetau producătorii a cântă aplausele frenetice se ridicau ca viforul.

Programa, atât a corului bărbătesc, cum și a muzicii militare eră foarte bine compusă. Corul bărbătesc cântă piesele: „Sunete de lângă Prut”, mare potpouri compus de Vanischek, capelmastru al muzicii militare, uvertura operei „Martha”, „Fleur roumaine”, polca franceză de Strauss, „Têrgul” din opera „Faust” de Gounod, vals din operetă „Predicătorul”, uvertura din operetă „Frumoșă Galatea” de Suppé, „Hora” lui Buchenthal, Fantasie din opera „Africana” de Meyerbeer și „Junimea” polca vite compusă și dedicată societății academice române din Cernăuți „Junimea” de Vanischek.

Mai ales încântă piesa „Sunete de lângă Prut”, unde compositorul a sciut a impreună intr'un mod armonios ariile cele mai frumoșe române. Erau adevărate sunete de lângă Prut. Aplausele frenetice și îndelungate siliră musica militară să repeteze piesa „Fleur roumaine” de Strauss eră publicului deja cunoscut de mai nainte, căci se esecută adesea la balurile române din Viena și presa vieneză mare a sciut să lătêscă la timpul seu cunoscința acestei polce frumoșe.

Corul bărbătesc își alese in programă următoarele cântece românesci: „Cântec de maiu”, poesia și melodia de C. Porumbescu, arangiat pentru cor bărbătesc de A. Kuzela; „La o rëndunica”, poesie de D. Bolintinean, compusă pentru cor bărbătesc de cătră G. Ștefănescu; „Cântec ostășesc”, poesia de D. Bolintinean, aria de G. Ștefănescu; „Cântul marinarilor”, poesie de St. Popescu, compus pentru cor bărbătesc de Tudor cav. de Flondor; „Arșița”, poesie tradusă de N. Vasiloschi, aria de C. Garlitt; „Mersul armatei române”, poesie de G. Georgescu, arie de N. (necunoscut) și „Vênătorul”, poesie de N., aria de Wurmb.

Corul bărbătesc al societății române filarmonice „Armonia” esecută cântecele sale cu o precisiune admirabilă și noi Români trebuie să fim nândri de progresele acestei societăți tinere. Ea de sigur va ajurge in curênd prin perseveranța direcțiunii sale de a fi un factor netăgăduit in lupta noastră pentru esistință și

progres. Nainte de tôte se cade a lăudă zelul cel mare al dirigentului ei dlui profesor A. Kuzela.

Fînd timpul inaintat publicul incepea a se rări și atuncia mai eră cu puțință a te mișcă printre el și a cunôsce persoanele. Aristocrația română eră mai tôte reprezentată. Din ea am vêdut pe dl baron Vasilco, Hurmuzachi, Sîrcea și Petrino, pe cavalerii Flondori și Goian, cum și familia Stamati din Basarabia, descendenta marelui poet Constantin Stamati. Eră presinte și archimandritul-vicar al mitropoliei Cuvioșta Sa Arcadie Ciupercoșici. Tofi ampioiații români cu familiile lor, cum și un distins public străin. O fôrte frumoșă cunună de domnișore române și străine inveseliă grădina. De abiă pe la unul nopte se desertă grădina de ôșpeți.

Intr'a 20 iuliu ținù Societatea pentru cultură și literatură română in Bucovina adunarea sa generală in Cernăuți. Cu o sêptemână inainte se împărți raportul ei, din care aflăm, cumcă activitatea societății a remas restrinsă in margini fôrte modeste, căci ênșiși membrii cei mai mulți o lăsară fără de prig.n moral și material, intru adevêr, o impregurare tristă, ce stă in contrast cu consciința și demnitatea noastră națională.

Societatea bucovineană, ne spune raportul, s'a inaugurat cu mare entusiasim și luase un sbor fôrte imbucurător, publicând nainte o fôie periodică, edând opuri literarie, dând premii pentru astfel de opuri, inființând o bibliotecă curat națională in țêră, distribuind ajutøre și stipendii și instituind o comisiune spre compunerea cărților didactice pentru școlele populare, astfel in cât se credea, că progresând tot așă, societatea in curênd va deveni un isvor nesecat de cultură națională in țêră. Dară cât a fost de imbucurător avêntul cel lăsat societatea dintru inceput, pe atât de tristă și de durerôsă deveni mai apoi starea ei prin apatiile multor membri. Ideile distructive ale materialismului, importate prin spoitura unei civilizațiuni străine și supraficiale produse pe de o parte o amorțelă a simțului național, pe de altă parte un separatism fôrte pernicios intereselor noastre culturale naționale. Grigele timpului și interesele personale rêu înțeleșe par că nu voiesc să lese, ca spiritul național să se deștepte pe deplin și să-și reculegă puterile sdruncinate prin separatism, încordându-le prin consolidariitate incurăgiătură la lucrul comun spre păstrarea și innălțarea intereselor noastre naționale.

Cât de trist sună astă descriere a vieții noastre naționale și noi totdeuna la relatarea diuaristică a mișcărilor naționale n'am putut găsi alt-ceva, de cât aceste triste impregurări. Din raportul acesta aflăm, că êrna espirată s'au ținut 4 prelegeri publice și adecă: „Despre graiul omenesc” de cătră dl Ilie Nimigean, profesor, despre istoricul poemului; „Sentinela română” de dl Metodi Luță; despre „Principele Moldovei Ștefan cel mare” de dl Ioan Droglî, prof. și despre „Descendința omului din moimită” de dl Calistrat Coca. Celelalte prelegeri vor urmă la tòmna, din cauza timpului inaintat. Societatea a împărțit gratuit cărți didactice pe la bibliotecile școlelor populare și celor ale filialelor societății „Școla română” inființate in Rădăuți, Putna, Vicovul de sus și Vêtră Dornei, și pentru studinți sêrmani dela gimnasiul gr. or. din Sucêvă au trimis 138 fl., cum și pentru ajutorarea copiilor sâraci dela școla poporală gr. or. din Cernăuți 50 fl. v. a. Asemene s'au stipendiat 4 adulți bravi meseriași cu o sumă de 200 fl. v. a.

Defunctul cav. Alesandru de Popovici a lăsat societății un legat de 2000 fl. v. a. care in anul espirat s'a și predat societății de cătră succesorii lui; societa-

tea l'a înscris în numărul defuncților membri fondatori ai sei. Societatea are în averea sa 7787 fl. în imobile, 1000 de galbeni și 700 de fl., afară de fundațiunea Pumnuleană, ce are un capital de 11200 fl. în obligațiuni, 645 în bonuri de bancă și 1600 în numerar, și fundațiunea dnei Agnes Popovici, ce are un capital de 2200 de fl. în obligațiuni.

Luni diminețã la 10 ore se deschise adunarea generală a societății pentru literatură și cultură română în Bucovina de câtră vice-președintele ei archimandritul Miron Mihaiu Calinescu, care cu cuvinte bine simțite salută adunarea. În totul au fost adunați 52 de membri dintre 120 de membri ordinari, 4 membri activi și 19 membri fondatori. Membrii aparțineau exclusiv Cernăuților, nici chiar impregiurimea lor nu erã reprezentată. Din țerã deci nici vorbã. Aducându-mi aminte de dișele din raport, me impresionã tristetã și eram silit sã me retrag în unghierul salei societății. De trist ce eram nici nu puteam vorbi. Asta-i mișcarea națională română în Bucovina!

Secretariul societății dl Calistrat Coca citiã chiar atunci pasagiul din raportul societății despre avântul din trecut și de cel prezent. Dupã cetirea raportului ceti dl dr. Vojutichi raportul revisorilor despre cercetarea socotelor anului 1884, care erã satisfãcãtor. La pasagiul raportului despre prescripțiunea restanțelor neincasabile, se nasce o discutã de 4 ore, la care iau parte dnii Artemiu Berar, Ilie Luțã, Ion Sbiera, Amfilochie Turturean, Ștefanovici, Procopovici, Dionisiu Voronca, Mihaiu Piteiu și Miron Calinescu, susținând unii, cã bine e a da prescripțiunii tacșele incasabile, alții însă, cã ne având societatea un drept la tacșele membrilor primiți, ele nu se pot da prescripțiunii și membrii restanți sânt indatorii a plãti tacșele restante, fie și excluși din societate.

Cu ocaziunea asta se intonã mult de mai mulți oratori de stagnarea cauzei naționale și indolența membrilor. Dl Mihaiu Piteiu recomandã comitetului o trãtare seriösã a membrilor restanți cu plãtirea tacșelor, cãci cei puțini membri, ce vor remãne, vor face indecît mai mult de cãt 170 de membri, cari prin indolența și desconsiderarea datorilor lor ca membri ai unei societãți patriotice numai demoralizãzã pe cei devotați cauzei. Mai bine când puțini fac mult, de cãt când cu mulți fac fôrte puțin. Vițã de vie, dișe dlui, tot invie, er ce-i bostan numai cresce la an. Recomandã deci reconstruirea societății din temelie. Dl Dionisiu Voronca face propunerea, cã membrii restanți sânt naintea ștergerii lor din birtã de a se provocã la platã tacșelor restante, și în cas când n'ar respunde, ci în decurs de trei luni, tacșele neplãtite sã se dea prescripțiunii, ștergându-se tot odatã membrii din listã. Se primesce. Pe când propunerea fãcutã de dl Luțã, ca membrii restanți sã se publice în raportul anual, se respinge. Dl dr. Iancu cav. de Zotta propune, ca raportul societății sã se primescã în totul: se primesce.

Nefiind numărul recerut de statute, nu s'a putut luã în desbatere punctul al 3-lea al programei: raportul privitor la modificarea statutelor. Se trece apoi la incuviințarea budgetului societății pe anul 1886, care dupã mai multe modificãri se primesce. Dl Dumitru Socolean raportezã în numele comitetului, despre trebuința rãdicãrii unui monument pe mormântul lui Arune Pumnul, care sã aflã într'o stare deplorabilã, pe spesele fundațiunii Pumnulene. Aci iau parte la desbatere dnii Ion Sbiera și Miron Calinescu, studinți și colegi foști ai neuitatului profesor bucovinean Arone Pumnul. Ni se pãrea cã sântem transpuși cu doue-deci de ani în urmã, când trãiã acest patriot și anteluptãtor

român, care dupã ce a luptat în Ardeal și apoi persecutat a retãcit totã România, ajunsse în Cernãuți la familia Hurmuzachi. În anul morții sale am fost și eu discipulul lui în gimnasiu și de și copil atunci, imi aduc cu entusiasm aminte de impresia acestui mare român.

Orațiile domnilor amintiți erau simțite din adâncul inimei lor și astfel și întocmite: entusiasmul a fost general. Adunarea primi unanim propunerea comitetului.

Vice-președintele Miron Calinescu pune chestia de încredere din cauza, cã mai multe foi din Ardeal și România, nesocoțind corespondinții lor responsabili, ce-i au în țerã, au publicat mai multe articole batjocoritóre asupra comitetului societății române din Bucovina. Adunarea generalã votezã unanim încrederea sa. Se procede la alegerea membrilor comitetului, ce prin statute au eșit în anul ista din societate. Se realege ca președinte dl baron Victor de Stircea. În comitet se aleg dnii: Eudociu baron de Hurmuzachi, Isidor cav. de Onciul, prof. Ion Bumbac, Dionisiu Simionovici și Ion Sbiera. Ca revisori se aleg dnii Vojutichi, Calancea și Litviniuc.

Dionisiu O. Olinescu.

Moime din Madagascar.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 341. —

În marea familie a moimelor este un soi al se-semimoimelor, cari se numesc lemuriide; aceste prin construcțiunea deosebitã a dinților aparțin mai mult carnivorilor.

Patria lemurișilor este Africa orientãlã și insulele cari i aparțin, în deosebi Madagascarul. Ele locuiesc mai cu sãmã în pãdurile dese, trãesc în cãrduri și din cauza mulțimei lor fac stricãciuni mari. Le place carnea de pasere, dar nu desprețuesc nici ouele, de aceea despoie multe cuibare.

I. H.

Literaturã și arte.

Edițiunile Academiei Române. Au apãrut urmãtoarele publicațiuni ale Academiei Române și se aflã de vândare la librãria Socec et C-o, în Bucuresci: 1. Documente privitoare la Istoria Romãnilor. Urmare la colecțiunea lui Eudociu de Hurmuzachi. — Suplement I. Volumul II. 1781—1814. Cu portretul lui Ioan Gheorghie Caragea Voevod. Documente culese din arhivele ministeriului afacerilor strãine din Paris de A. I. Odobescu. Volum în 4° de XLVIII și 755 pagine. Prețul 40 lei. — 2. Analele Academiei Române. Seria II. Tomul VII. 1884—1885. Secțiunea I: Partea administrativã și desbaterile. Volum în 4° de 337 pagine. Prețul 3 lei.

„**Romänische Revue**“, revista politicã și literarã a dlui dr. Corneliu Diaconovici, scrisã în limba germanã, a apãrut. Broșura primã se ocupã mai ales de literaturã și începe sã publice de odatã doue scrieri române, una: piesa „Fântãna Blandusiei“ de dl V. Alexandri, tradusã în versuri albe de dl Edgar de Herz și novela „Pãdurênca“ de dl Ioan Slavici, tradusã de dna Mite Kremnitz. Mai este un articol despre Romãni în literatura germanã și altul despre „Convorbirile literare“, în care se dișe greșit cã Eminescu ș-a publicat tôte poesile în „Convorbirile literare“, cãci cele din urmã șapte poesii, adevãrate mãrgãritare ale lirei române, s'au publicat întẽia orã în „Familia“. În partea politicã a scris și dl Ioan Slavici un articol supt

titlul: Justiția noastră. În articolul „presa română” și „revista” găsim ectracte din „Tribuna”. Broșura e decorată cu portretul dlui George Baritiu, urmat de biografie. Această revistă va eși în fiecare luna odată, în Budapesta (König-gasse nr. 13); banii de abonamente până la finele lui iulie sânt a se trimite editorului în Reșița. Prețul pe jumătate de an 4 fl. séu 12 franci. Broșura primă s'a tipărit la Sibiu în institutul tipografic. Dorim succes acestei întreprinderi!

Conferința lui Uhlbach asupra lui C. A. Rossetti, ținută la Paris supt auspiciile Asociațiunii literare și artistice internaționale, se publică în numărul cel mai nou al revistei franceze: „Revue politique et littéraire” redactată de Eugen Yung.

Din „Beiu, Vodă, Domn”, roman istoric cu ilustrațiuni originale, de dl Theochar Alexi, care a apărut în broșure, s'a încheiat cu broșura dublă 33—34 eșită zilele trecute. Și acesta broșură cuprinde o ilustrațiune, prețul 1 leu séu 40 cr.

Teatru și muzică.

Sciri teatrale și musicale. *Dra George Cantacuzino*, o jună pianistă din Bucuresci, care a mers să-și completeze studiile la Paris, a făcut renumitului profesor Marmontel un esamen atât de escelent, încât acesta a felicitat pe profesorii din Bucuresci ai dsale. — *Dra Teodorini* petrece la Biaritz; artista noastră în anul viitor va cânta în America pe scenele teatrelor New-York și Filadelfia. — *Dl dr. Burada*, fratele cunoscutului profesor dela conservatoriul din Iași, stăruiește la înflorirea societății filarmonice din Roman, care este bine organizată. — *Dl Salvinean*, un cântăreț român, cântă cu mare succes pe scena de opere din Boston în America.

Dra Elena Teodorini, care în momentul de față se află în Biaritz, a primit visita mai multor impresarii și compositori celebri. Printre acești din urmă se află și dl Massenet, care a făcut ore care schimbări a nume pentru dra Teodorini în opera sa „Herodiada”. Dl Samuels, agent de teatru din San-Francisco, stăruie ca dra Teodorini să vină în acel oraș pentru o serie de reprezentații.

Metodă de Canto. Dl G. Ștefănescu, serie „Doina” din Bucuresci, distinsul profesor de cânt al Conservatorului nostru, a luat laudabila hotărâre a da la lumină Metoda sa de Canto. Cunoscând o parte din această metodă, sântem în pozițiune a afirmă că ea va avé menirea să aducă un însemnat serviciu acestei ramure musicale. Lipsa unei metode complete de Canto eră viu simțită în literatura noastră, deci ea va umple acest gol simțitor.

C e e n o u ?

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina. Din raportul comitetului aflăm, că activitatea acestei Societăți a ramas restrînsă în margini forte modeste și în decursul anului trecut, din cauza că membrii cei mai mulți o lăsară fără sprigin moral și material. Comitetul a îndemnat pe unii dintre membrii la oșeși-care activitate literară, sprigini tineri de pe la școli, precum și elevi de meserieși, acordându-le subvențiuni ori stipendii și arangiând prelegeri publice. S'a încasat pentru fundațiunile Alesandru de Popovici și contele Dimitru de Logotheti suma de 5000 fl. lăsată prin testament de cav. Alesandru de Popovici. Biblioteca Societății la finele anului 1884 are

2407 opuri în 2509 volume, 805 fascioare, 36 tablouri și 6 charte. Membrii: 7 onorari, 19 fondatori, 120 ordinari și 4 activi. Cassa-rest, pentru noul edificiu 115 fl., imobil 7787 fl., obligațiuni 700 fl., franci 7200, galbeni 1000, numerar 11975, disponibil 510 fl. 9. Societatea a mai administrat și alte fundațiuni. Comitetul a fost compus astfel: președinte br. Victor Styrcea, vicepreședinte Miron M. Calinescu, secretar Calistrat Coca, cassar Constantin Ștefanovici, controlor Leon de Goian, bibliotecar Nicolae Ieremievici, membrii: Ioan Burabac, br. Nic. Hurmuzachi, dr. Matei Lupu, dr. V. Mitrofanovici, Isidor de Onciu, Ore-t de Reneiu, dr. Emanuil Seleschi, Dimitriu Socolean, dr. Constantin Tomașciuc, dr. I. de Voicinschi, Isidor de Zotta.

Gimnasiul din Beiuș. Am primit raportul gimnasiului din Beiuș, pe anul școlar 1884—5, edat de directorul dl Petru Mihutiu. Din acesta vedem, că în gimnasiul numit în anul școlar espirat a funcționat 13 profesori ordinari și 5 esraordinari; numărul studenților la începutul anului școlar a fost 219, din acestia au murit 2, s'au depărtat 22, deci la sfârșitul anului au fost 197. După religione: gr. cat. 67, gr. or. 102, rom. cat. 16, calvini și luterani 5, izraeliți 5. Ca stipendii din fundațiunile: Ioan Papp, Rudolfiana și Gozdsu s'au dat 555 fl. la 10 tineri; din fundațiunea fericitului Samuil Vulcan s'au dat la 50 de tineri gimnasiali și 10 tineri dela școlele capitale 1230 fl.; din fundațiunea tetricului Nic. Zsiga s'a împărțit pâne la 6 tineri. Conducătorul societății de lectură a fost dl profesor Vasile Ștefanica. Viitorul an școlar se va începe la 1 septembrie st. n. Programul e precedat de o disertațiune a dlui Ioan Butean, intitulată: „Câteva observațiuni la cestiunea ortografiei”.

Din „Programa gimnasiului superior gr. cat. din Blaș pe a 1884/5” se vede, că la gimnasiu pentru propunerea obiectelor ordinare numărul profesorilor împreună cu directorul a fost 15; ér pentru celea esraordinare 3. Numărul școlarilor înscriși la gimnasiu a fost 413, — și în specie: în cl I 71, II 71, III 44, IV 56, V 47, VI 43, VII 37, VIII 44. Din aceștia au desertat în decursul anului 19, a murit 1, — și așa cu finea anului școlastic au ramas 393. Din cei remași au fost a) după naționalități: români 391, 1 francez, 1 izraelit; b) după contesiune: gr. catolici 341; gr. orientali 50; rom. cat. 1; mosaic 1; c) după progres: eminenți 28; cel puțin bun 65, cel puțin suficient 212; cu nesuficient din 1 studiu 50; din mai multe 38. Beneficiați au fost: cu stipendii 44; cu pâne 182. La esamenul verbal de maturitate s'au admis 40 școlari ordinari și esaminați ai clasei a VIII-a. Trei au repășit de bună voiă, ér unul nu s'a admis la verbal. Dintre cei 39 s'au judecat: a) „maturi” cu prestațiune „eminentă” 5, b) „maturi” cu prestațiune „bună” 11, c) „maturi” 15, d) „nematuri” relegați la repetiunea esamenului după 3 luni 6. Relegați la repetiune după un an 2. Suma 39.

Aședământ botanic în Bucuresci. Dl dr. Brândză, membru al Academiei de științe și profesor la universitatea din Bucuresci, a fost însărcinat de guvernul român să viziteze diferitele aședăminte botanice ale Belgiei și să studieze organizația lor, pentru a înființă în capitala României un aședământ similar. Dl profesor Morren a formulat programul general al institutului botanic și doi arhitecți belgiani sânt însărcinați cu facerea planurilor: dl Bernimolin, din Liège, pentru clădiri, și dl L. Fuchs, din Bruxelles, pentru grădini”.

O reformătoare de haine. Se scrie din Montreal dela 18 l. tr.: Acum câteva zile veni dela Londra dna E. M. King, o luptătoare forte infocată, pentru ca fe meile să pôrte pantaloni (nădragi) și secretară onorar

a „societății pentru îmbrăcăminte rațională a femeilor.“ Ea călătorește spre a câștiga adeptele pentru această. Acastă damă, care este de 52 de ani și are mai mulți copii, are de cuget să călătorească în totă Canada și prin Statele Unite americane, spre a face propagandă pentru ideile sale reformatoare în privința îmbrăcăminteii femeilor. Ea umblă cu pantaloni din aceeași materie, din care este făcută și rochia ce atârnă peste pantaloni. Fustele le declară dânsa ca piedecă a mișcării libere și dezvoltării puternice. Mai înainte lucra pentru reforma hainelor Dâmnă King împreună cu Lady Haberton, dar se despărți de ea, care eră prea sficioasă și nu putea nicicum să se decidă de a întrebuiță cuvântul „pantaloni“ pentru noua îmbrăcăminte cum voia d-na King, ci dicea tot numai „fustă împărțită.“ Astfel se despărțiră amândouă reformătoarele și Dâmnă King ne mai fiind împedecată de scrupulele colegei sale își face iluziunile cele mai cutezătoare, că femeile generațiunii viitoare vor purta rochii numai până la genunchi, așa că se vor pute vedé bine pantalonii, după ce se vor fi datat până atunci ochii cu portul pantalonilor. Făcându-se pantalonii bine, va câștiga nu numai sănătatea și comoditatea, ci și frumșetea damelor prin acest costum. Pe când trecea d-na King peste mare din Ang'ia ținu damelor de pe corabiă prelegeri despre costumul cel nou, ba dânsa se și arătă îmbrăcată în acel costum în pantalonii, dară spune singura că atât privitorile, cât și ascultătoarele vedându-o mai mult s'au crucit decât au aplaudat-o.

Fiitorea mirésă a principelui de coroană din Italia. Precum se raportează diarului „Gazzeta Piemontese“ din Roma, se asigură prin tôte cercurile curții italiene, că tiica cea mai bătrână a contelui de Flandra, a fratelui regelui de Belgia, va să dică verișora archiducesei Ștefania, s'a menit de mirésa principelui de corônă italian. Logâna însă să se facă abia de acum în patru ani, când principele de corônă va fi de 20, ér princesa de 18 ani. Fiitorea regină a Italiei ar fi apoi și nepôta regelui Carol de România, devreme-ce mama princesei, contesa de Flandra, e Maria princesă de Hohenzollern, sora bună a suveranului României.

Un tinér român în Roma. Cetim în „Fôia basericéscă“ din Blaj: În luna trecută a lui Maiu s'a ținut în Roma o dispută publică decătră tineri alumni ai colegiului Urban în peresenta Sanctității Sale Sumului Pontifice Leon XIII. a mai multor Cardinali și prelați români și a mai întregului episcopat Irlandez, ce din întemplantare eră de față în Roma. Disputa s'a învêrtit în giurul mai multor tese din teologia dogmatică. Apêrătorii teselor de dispută au fost trei, și între aceștia și un Român din Ardeal, anume Radu, alunm al archidiecesei Făgărașului în colegiul grecesc dela Sântul Atanasiu din Roma, un tinér de cea mai bună speranță. Sanctitatea Sa Sumul Pontifice Leon XIII a fost foarte mulțumit cu rezultatul disputei, cea ce a manifestat prin aceea, că unui fie-căruia dintre disputanți i-a dat câte o medală de argint și una de aur aședate în câte un etui frumos.

Doctoratele fomeilor engleze. În cursul anului acesta Universitatea din Londra, care deja de mai mulți ani dă femeilor grade academice, ceea-ce nu se face încă nici la Oxford, nici la Cambridge, a dat două doctorate în medicină, un doctorat în filosofie și un doctorat în litere. La cea din urmă recepțiune a lui sir James Paget, vice-cancelarul acestel universități, aceste dâmnne s'a presintat îmbrăcate în roba tradițională de doctor și coafate cu bonetul care în Englițera nu este pătrat; ele a avut cel mai mare succes. Ele n'a făcut de cât să urmeze esemplul principesei de

Galles, care, când primi acum câți-va ani doctoratul în musică dat de Universitatea din Dublin, se presintă la o serată a cancelarului în costumul de doctor.

M o d a.

Vêra e la culme. Cu multele rëndunele și cu colorea cea verde intunecată a arborilor de pe promenădi emuleză florile de vêra a modei: stofele cele noue, mantilele, pâlăriile, toiletele, umbrelele, eventaiele etc., pe scurt tótă abundanța frumșetelor și noutăților de vêra, pe cari dâna amicabile a modei le vêrsă din urna sa incontinuu lunei, elegante, care s'a retras din orașe la băi, ca să-și petrecă, să se restaureze și să-și arete toiletele prin munți, pe promenadă, în salônele de cură, la baluri și în alte multe locuri.

Sesonul de vêra ofere o mulțime de stofe ușore; pe lângă țesăturile cele fine de bumbac, fulard, gaze și mêtasă cu desine fantastice, flori și arabescuri sânt forte moderne stofele: etamine, pekings turturlele, delen, glaçee, taffet în colorile crême verde ca muschiul, rosa deschisă, albastru și ecru. Tôte stofele acestea se decoréză cu dantele de pâr, cari vor domină în acest seson. Stofa de moar antic este forte modernă mai ales pentru visite; pentru costume elegante se întrebuițéză multe dantele, cari decomun forméză intrégă rochia și atunci de desupt se pune moar séu atlas. Și vigogne și surah sânt forte plăcute, aceste se decoréză cu dantele și Jet. Toiletele de promenadă sânt tôte simple și cele mai multe constau din rochiă largă și talia ascuțită.

Dilele trecute admirand trusoul unei fete de baron, printre alte multe lucruri frumoșe de mână veđut și câteva toilete simple însă elegante. Forte mult îmi plăcură doue toilete de promenadă, toileta de mirésă, una de soiré și doue de călătorie. Una dintre toiletele de promenadă eră gătită din faille de colóre verde ca muschiul; rochia largă avea ca decorațiune trei volanturi înguste de desupt tăiate în țacne, talia simplă eră trasă tótă cu o stofă de filet de mêtasă brună cu mărgele, eră mânecel netede și la capete decorate cu asemenea stofă de filet. Tunica care ajunge până la volanturi, constă din asemenea stofă de filet, numai cât acesta de desupt eră decorată cu o bordură de mărgele în stil indie iapanez. Partea de desupt a tunicei eră prinsă de rochie, o eșarpă mare de moir verde completă toileta.

Ceealaltă toaletă eră gătită din delen alb cu desine de stee de mêtasă galbae. Rochia largă bogată avea câte o deschidătură de ambe părțile și lasă să se vedă pliseuri dese de tûll alb tare. Impregiurul acestor deschidături eră rochia decorată cu panglică lată de catifea roșie; mașne cu panglice lungi din asemenea panglică cădeau pe tûll. Talia scurtă din delen brodat eră la partea de desupt infrumșetată cu catifea roșie, gulerul și capetele mânecelor din asemenea catifea.

Forte elegantă eră toileta de mirésă din moar antic alb; la această rochia eră largă și tótă trasă cu stofă de dantele, ce eră puse în pliseuri late, tunica din dârept eră netedă și se termină în un șlep lung bogat de dantele. Talia eră simplă, ca decorațiune de grumađi avea dantele de Bruxela ca și cele de pe rochie, o eșarpă de moar mare pusă în forma de draperie de ambe părțile tunicei din dârept, o cunună rotundă de mirt și un vêl de iluzion tûll completau acea toaletă elegantă.

Toileta de soiré gătită din atlas rosa deschis și stofă de dantele galbae eră forte atrăgătoare. La aceea rochia eră decorată cu doue rüşuri de taffet rosa și

mai multe volanturi de dantele, aceste din urmă întreprinse prin panglice rosa de atlas. Tunica de dantele avea o formă lungărețată ascuțită, încrețiturile mergeau dela partea stângă. Înderept tunica era netedă bogată și se termină într'un șlep lung, care într'o parte era decorat cu rüş de taffet o continuare a celui de pe rochie. Talia decoltată și decorată cu stofă de dantele, mânecile din asemenea stofă cu rüş de rosă. Ca decorațiune pentru cap un tuf de pene cu o agrafă de briliante in mijloc, eventualiu din atlas rosa tras cu dantele și într'o parte un bouquet de rosă și frunze.

Simple de tot erau costumele de călătorie, ambele gătite din loden, o stofă păsă și aspră. Una era de coloare brună; la acesta rochia era largă și de desupt decorată cu o bordură lată de catifea întunecată, peste acesta viniă o altă rochie mai scurta (Doppelrock) cu asemenea decorațiune, de o parte însă bumbi mari, er înderept tocmită in indoituri mari. Un paletot scurt cu capșon decorat cu asemenea catifea, o pelerie brună naltă decorată cu pene, mânuși lungi brune completau toleta.

Cealaltă era de coloare verde și constă, din o rochie dublă, o talie rotundă decorată cu șinori înguste de aur, o pelerie tirolesă decorată cu panglice verzi deschise și mânuși lungi de asemenea coloare.

Tot pentru călătorie se mai recomanda și stofa Bison de ete, era pentru diner este foarte plăcut crêpe de Jeddo in nuanțele ivoir, the și ocean, o atare toletă de diner constă din o rochie largă rotundă și din o talie scurtă, care se decorează într'o parte cu un bouquet.

Mii de fantasii aduce moda cu privire la pelerii, pene, aripi, paseri și panglice. Capotele înainte sunt ascuțite și se poartă in colorea toletei; o stofă nouă pentru aceste este tülul danes, o țesătură fină aurfe; se găsesc și din dantele albe cu tufuri de pene mici aurii și din panglice brodate cu argint. Pe lângă aceste moda aduce o mulțime de escentricități, așa pelerii mari pentru grădini, gătite din paie dure ce sémăna cu colorea răchiților, apoi pelerii din câmp, late, practice, pelerii pentru coupé și alte multe altele.

Umbrelele sunt elegante și bogate; foarte moderne sunt cele din moar antic negru și trase in plise cu stofă de dantele negre seu de Etamine cu floricele. Bastonul acestor umbrele se termină într'un cap de animal de lemn seu metal seu modele in stil Ludovic XVI seu renaissance. Eventualele sunt din pene, atlas, etamine, lemn brun și argint decorate cu broderii de flori seu animale seu figuri umoristice.

Pentru călătorie se recomandă domnilor cămeși sure de fulard, inchise înainte cu o șinoră de mătăasă; aceste sunt foarte practice pentru sezonul de băi și mai ales dimineta; ciorapi de mătăasă, pe partea deasupra cu broderie, meniți pentru păpuși tăiați, batiste cu desine, bordure și inițiale, apoi cravate de pique, batist seu percal.

Despre crinolinelor cari er au intrat in modă, voi vorbi de altă-dată.

Valeria.

Pentru dómne tinere.

Otrăvirea găinilor prin neghină. D. Eloire, medic veterinar dela Capelle, a constatat otrăvirea găinilor prin bobe de neghină. La pui simptomele de

otrăvire, se puteau confundă in câțva cu acelea ale colerei. In acest timp nu se producea nici o diaree, acesta devine ușor de o coloare albastră și veștedă, n'are fața neagră a colorii puilor. Penele pe paserea viuă înainte de mórte cu vre-o câteva ore sunt sbărlite, de o coloare mai întunecată, paserea este tristă și și întorce ciocul dela stânga spre dreapta, pielea nu presentă nimic anormal; grăsimea e frumoasă și fără pete. La autopsie s'a găsit gușa plină de alimente, și pipota cuprindea vre-o câteva petricele și colorea exterioră era mai închisă ca și starea normală. Cavitatea sa interioră era scădută printr'un fel de umflătură mucosă; această membrană se ridică ușor, lăsând un gol, in dreptul umflăturii, de o masă gilantinösă de mărimea unei nuci. Glandele intestinale sunt ușor aprinse. Trebuie dar evitat a se da grăunțele de neghină găinilor.

Desenul unei plante. Voiți să reproduceți foarte exact și apröpe fără nici o cheltuielă desenul unei plante, al unei dantele seu al unei broderii complicate? Luați o fôie de hârtie cu cianoter, pe care aplicați obiectul ce voiți să reproduceți; puneți d'asupra o sticlă și espuneți totul la sôre. După cinci minute, hârtia, mai întei de coloare galbenă, devine cenușie ca ferul in tôte părțile neacoperite de plantă. Spălați-o atunci bine cu apă: tötă partea neatinsă de sôre devine cu totul albă, restul de coloare albastră și cu atât mai închisă cu cât acțiunea sôrelui a fost mai lungă. Obiectul deci este reprodus in albastru, și acesta cu amănuntele cele mai delicate.

Voiți s'aveți mâinile fine? Spălați-le ca de ordinar, apoi, după ce le-ați șters bine, puneți pe ele un mic strat de săpun peste care veți vërsă câte-va picături de „vinaigre“; după aceea frecăți-ve mâinile cu „mâinile“ cu „acesta micștură și ștergeți-le incet c'un peschir, avënd grija d'a nu le mai băgă in apă. Pelea devine mult mai delicată, de cât decă a-ți fi întrebuințat glicerina seu ori-ce altă pomadă.

Călindarul săptămânei.

Ziua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sôrele resare	Sôrele apune
Duminea 10 după Rusale. Mat. XVII 14—23 inv. 10.					
Duminea	21	2	Cuv. Păr. Simeon	4 42	7 25
Luni	22	3	S. Maria Magdalena	4 44	7 24
Marti	23	4	Mart. Trofim, Teofil	4 45	7 22
Mercuri	24	5	Mart. Cristina	4 46	7 21
Joi	25	6	† Adorm. Sf. Ana	4 47	7 20
Vineri	26	7	Ieromon. Ermolau	4 49	7 19
Sâmbetă	27	8	† Mart. Panteleimon	4 50	7 18

Semestrul jan.—junie se 'nceieă cu numărul 26. Rugăm pe aceia a căror abonamente expiră acuma, să binevoiescă a le rennoi de timpuriu. Cei ce nu mai vor să fie abonați, sunt rugați a ne innapoiă numărul acesta, ca să-i ștergem din registrul abonaților.

Cei ce in 8 zile nu ne vor respunde abonamentul, vor primii dela noi ramburse postale.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollösy in Oradea-mare.